

Les tardes amb Josep Pla

OLGA MOROTE

El paisatge us fa comprendre la literatura, perquè la literatura és la memòria del paisatge en el temps". (Josep Pla, Cartes de lluny dins El nord). "Palafrugell. Cap al tard, vaig al cafè. La gent rega els carrers. Deliciosa olor de la terra o de la flor blanca de les acàcies del carrer del Sol. Trobo els amics, a la terrassa del club". (El quadern gris).

La tarda de dijous passat, després de passejar una bona estona pels llocs més emblemàtics de Palafrugell, vaig visitar la Fundació Josep Pla, instal·lada a la casa natal, al carrer Nou. Tot un plaer una altra vegada. Els qui seguim de prop l'autor i la seva obra sempre

trobem una excusa, una raó o un argument prou convincent per retrobar-nos amb el seu món: vast, cosmopolita i local alhora. Tan propi. Tan planià. Per retrobar-nos amb una mirada nova respecte a l'anterior, una nova lectura, un nou detall dels molts que descriu, una nova impressió personal, un nou apropament, agradable i distès, el retrobament d'una petita o gran descripció, fràgil o potent. Sempre és Pla: "Vaig al mas. La tarda és una mica més clara. Als recs, se sent un rajolí d'aigua. En els bassals, hi deu haver créixens i herbes aquàtiques, que ara són tan fines, en ensalada". (É) "Entro a la cuina de la casa. No hi ha ningú. La gent dona menjar als animals. El foc crema, a la llar. Passo una estona assegut sobre la fusta lluent i suau de l'escó, davant del foc de pi, guspirejant. Es va fent fosc darrere de la finestra reixada. La casa és esgavellada, enorme; però, ara que no s'hi veu ànima vivent, sembla una casa encantada -que deprimeix". (El quadern gris).

I en una tarda plujosa com la de divendres passat, arraulits per la frescor de l'aigua que cau els darrers dies d'agost i que, en certa manera, marca la fi de l'estiu -de les vacances per a molta gent-, rellegim complaents: "A mitja tarda es posa a ploure -una pluja fina, densa, menuda, pausada. No fa gens d'aire. El cel és gris i baix. Sento caure la pluja sobre la terra i els arbres del jardí. Fa una fressa sorda i llunyana -com la del mar a l'hivern". (El quadern gris). I seguim llegint, desconnectats de l'exterior, allunyats de l'ordinador, dels telèfons, de les notícies que cada dia devasten el nostre cervell i trenquen el nostre silenci més preuat, completament extasiats per la prosa planiana.

A l'exposició permanent "Josep Pla (1897-1981)" cal afegir l'exposició temporal, fins al 30 d'octubre, A l'ombra de Josep Pla. Cinc escriptors-periodistes gironins de la República: Claudi Ametlla (1883-1968), Manuel Brunet (1889-1956), Emili Vigo (1917-1954), Jaume Gascon (1904-2005) i Agustí Cabruja (1911-1983). Cinc periodistes injustament desats al calaix de l'oblit, que es coneixien, que tenien amistats comunes, que en alguns casos van treballar junts i que "coincidien en el respecte per la figura de Josep Pla". La millor manera d'acabar aquest article és citant unes paraules de Pla a Homenots, del tot vàlides per retornar a aquests cinc personatges el lloc que, per mèrit propi, els correspon: "L'única manera de lluitar contra la terrible invasió de l'oblit, de crear una memòria col·lectiva, és recordar, infatigablement, el que alguns homes -és a dir, el poble- han fet una mica més enllà dels interessos particulars, immediats i petits".